

[Per Federspiel.]

Den højtærede minister nævnte de betragtninger, der indgår i den danske regerings markedspolitik, og dem vil jeg gerne vurdere i forbindelse med den ændrede forudsætning for vor politik. Den højtærede minister nævnte først det politiske samarbejde. Han nævnte den tyske kansler Erhards initiativ til optagelse af politiske forhandlinger på bred europæisk basis. Vi ved, at den britiske regering er interesseret deri, det blev bekræftet af den britiske udenrigsminister i går, og den højtærede udenrigsminister erklærede her i tinget, at vi også fra dansk side er interesseret i, at disse forhandlinger kommer i gang. Med andre ord: det erkendes, at interessen i den europæiske løsning ikke alene er økonomisk, men i allerhøjeste grad er politisk. Også dér er et fremskridt fra forhandlingerne i det høje ting i 1961, hvor motiveringen for den danske ansøgning om indtræden i fællesmarkedet alene var den økonomiske vurdering, at hvis både de seks lande og Storbritannien var i samme markedsorganisation, kunne Danmark ikke holde sig udenfor. Det var først i oktober måned, da den nuværende statsminister forelagde den danske ansøgning i Bruxelles, at et klart standpunkt blev taget, idet vi også fra dansk side — uden at dette i og for sig havde været drøftet i det høje ting — accepterede den politiske målsætning inden for de seks.

Nu nævner den højtærede udenrigsminister, at markedspolitikken bygger på følgende punkter: den danske interesse i at medvirke økonomisk, politisk og militært til samarbejdet i Europa, for det andet at det må være et mål, at Storbritannien, EFTA-landene o. s. v. kan deltage i et stort europæisk fællesskab, for det tredje — og dér springer den højtærede udenrigsminister pludselig — at vi må leve op til medlemskabet i EFTA, for det fjerde at vi må undgå, at EFTA kommer i økonomisk modsætningsforhold til de seks, og endelig at vi må bestrebe os for at forøge Danmarks eksport såvel til EFTA som til fællesmarkedet.

Det er vanskeligt at se den indre sammenhæng; det er alt sammen elementer i en politik, men hvor ligger linjen? Linjen ligger i virkeligheden kun i det første punkt: at medvirke til det stærkest mulige

økonomiske, politiske og militære samarbejde i Europa. På dette punkt kan jeg ganske være enig med den højtærede minister, og derfor tror jeg i og for sig ikke, at der i den meningsforskel, der ubestrideligt består mellem den højtærede ministers parti og mit parti, er meget mere end en nuance. Målsætningen er den samme. Midlet er anderledes. Forudsætningerne er ganske anderledes. Der er ikke længere det politiske hensyn at tage, at vi måske af følelsesmæssige grunde skulle føle os nærmere knyttet til en organisation, der omfatter og ledes af Storbritannien. Jeg tror ikke, der er nogen her i det høje ting, der vil mistænke mig for ikke at være ønsket om, at vi fra dansk side bevarer de snævrere og de hjerteligste forbindelser til England. Men forudsætningen er, at den samme interesse næres fra britisk side.

Nu har jo den højtærede minister haft besøg af sin engelske kollega, og der havde været rig anledning til under dette besøg at stille det direkte spørgsmål, hvordan man fra britisk side ville se på en isoleret dansk ansøgning om medlemskab af fællesmarkedet. Jeg tror ikke, at dette spørgsmål har været genstand for drøftelse, for det er mit indtryk, at der fra regeringens side næres en indgroet uvilje imod at ændre det standpunkt, der blev taget i 1961. Men jeg er bange for, at den højtærede minister i sine videre forhandlinger med de seks, der jo hidtil ikke har været kronet med synderlige resultater, vil befinde sig lidt på samme måde som kejseren i H. C. Andersens eventyr: at det vil vise sig, at den skjorte, han blev forsynet med i 1961, i virkeligheden ikke eksisterer. Og hvad er den danske interesse? Den danske interesse er at medvirke, som ministeren siger det, til det stærkest mulige europæiske politiske fællesskab. Ministeren er enig i, at drivkraften hertil er det økonomiske fællesskab. Det er altså kun et spørgsmål om tid, og i denne mellemliggende tid tror jeg ikke vi kan regne med at leve under den højkonjunktur, der i dag har tilsløret det økonomiske billede, og som til dels har gjort virkningerne af den grøft, der graves igennem Europa, og som bliver dybere og dybere, mindre iøjnefaldende.

Vi har allerede på et enkelt punkt, der ganske vist ikke har noget med fællesmar-